

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 11 oktober 2016

CONCEPT

Onderwerp	Advies / conclusie
	<u>Aanwezig:</u> mevrouw J. Leenders (WN) de heer G.J.P. Jansen (WN) de heer K. Duyvelaar (VVD, toehoorder) mevrouw K. Varenhorst (VVD) de heer R.D. Woittiez (VVD, voorzitter) de heer J.A.G.W. Droogers (CDA) de heer K.P.T. Valk (CDA, later) de heer F.J. van Bork (PvdA) de heer J.G.M. Reerink (PvdA) de heer R. van der Kruk (PvdD) de heer A. Travaille (PvdD) de heer E. Verkaik (W@I) de heer E.W. ten Heuw (ChristenUnie) de heer J.P. Verweij (ChristenUnie) de heer A.E. Jansen (AWP) de heer F. van Os (SGP) de heer G. Kooy (LNE) de heer J.F.C. Kupers (LNE) de heer P.J.M. Poelmann (dijkgraaf) de heren G.P. Beugelink (WN), C.G. Jansen op de Haar (PvdA), B. de Jong (CDA) en L. de Groot (LNE) (hoogheemraden) de heer C.J. Vos (secretaris) mevrouw E.R. Pelgrom (notulist) <u>Ambtelijk aanwezig:</u> de heer A. Peek (agendapunt 3.2) <u>Afwezig m.k.:</u> de heer E.C. Merkens (LNE)
1. Opening en vaststelling agenda	
	Opening De <u>voorzitter</u> opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. Er is een bericht van verhindering ontvangen van de heer Merkens. De heer Duyvelaar, namens de VVD, is voor het eerst aanwezig. In deze vergadering is hij toehoorder. In de volgende vergadering van het algemeen bestuur is zijn installatie voorzien. Agenda De heer <u>Verweij</u> (ChristenUnie) merkt op dat bij de ingekomen stukken onder andere stukken zijn verstrekt over de kostentoedeling en de reserves. Hij zou deze onderwerpen in een volgende commissievergadering willen bespreken. De heer <u>De Jong</u> licht toe dat deze stukken op verzoek zijn verstrekt naar aanleiding van het technisch overleg. Ze zijn bedoeld als achtergrondinformatie bij de begroting. De heer <u>Reerink</u> (PvdA) is van mening dat de inhoud van de stukken relevant kan zijn voor standpuntbepaling bij de begrotingsbehandeling. In die zin wil hij ze graag bij de behandeling kunnen betrekken. De heer <u>Poelmann</u> zegt dat de stukken betrokken kunnen worden bij de integrale behandeling van de begroting. Vanuit die insteek zijn ze vooraf verstrekt. Op verzoek is het mogelijk ze nog eens separaat te bespreken. Mevrouw <u>Leenders</u> (WN) merkt hierbij op dat de stukken over het weerstandsvermogen en de beleidsnota al geagendeerd zijn voor het voorjaar van 2017.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering
commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 11 oktober 2016

		De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
2. Notulen		
		a. <i>Er liggen geen notulen ter vaststelling voor</i> b. Actiepunten met leeswijzer De heer <u>Reerink</u> (PvdA) valt op dat een aantal actiepunten geschrapt is, terwijl niet in de vergadering geconcludeerd is dat ze daadwerkelijk zijn afgerond. Dat geldt bijvoorbeeld voor de actiepunten over digitale veiligheid en het bespreken van de RVE's. De heer <u>Vos</u> zegt dat er een themabijeenkomst is geweest over de RVE's, als aangekondigd in de vorige leeswijzer voor de commissie. De heer <u>Reerink</u> (PvdA) zegt dat de themabijeenkomst niet aansluit bij het verzoek zoals de commissie dat bedoeld heeft. Spreker verwacht alsnog een discussie en een bijbehorende notitie. Hij vraagt om de genoemde actiepunten te laten terugkeren op de lijst. De heer <u>Travaille</u> (PvdD) roept in herinnering dat de impulsregeling Kwaliteitswater in de stad bij de begrotingsbehandeling betrokken zou worden. Het bijbehorende stuk is echter nog niet gereed. De regeling heeft alles te maken met de begroting. Daarom zou hij haar graag al in de eerstvolgende vergadering van het algemeen bestuur willen behandelen. De heer <u>Beugelink</u> kan niet toezeggen dat de regeling dan al gereed is, maar zal het algemeen bestuur van de stand van zaken op de hoogte houden. In ieder geval ligt er informatie hierover voor bij de vaststelling van de begroting 2017 door het algemeen bestuur. De heer <u>Verweij</u> (ChristenUnie) zegt bij actiepunt 27 dat hij verheugd is met de knelpuntenanalyse bij wateroverlast. Graag zou hij daarover in de commissie een discussie voeren. De heer <u>Jansen op de Haar</u> zegt toe dat het stuk voor bespreking geagendeerd wordt. De heer <u>Kooy</u> (LNE) roept in herinnering dat eerder is besloten om geen schuur te bouwen op eigen terrein, maar een locatie te huren. Bij de discussie daarover werd melding gemaakt van een huisvestingsvisie, die in de maak zou zijn. Hij vraagt naar de stand van zaken. De heer <u>Poelmann</u> zegt dat inderdaad een pand is gevonden, dat gehuurd wordt voor een periode van vijf jaar. De huisvestingsvisie, over vastgoed in de meest brede zin, wordt deel van het nieuwe GOP. Mevrouw <u>Leenders</u> (WN) stelde in de commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en bij de algemene beschouwingen al een vraag over de visie van het waterschap op het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Haar vraag is nog niet beantwoord. De heer <u>Beugelink</u> zegt dat de vraag in behandeling is.
3. Stukken ter advisering		
3.1	2de begrotingswijziging 2016	Eerste termijn De heer <u>Kooy</u> (LNE) kan zich vinden in het bestuursvoorstel, dat slechts leidt tot verschuivingen en niet tot verlagingen of verhogingen. Spreker valt op dat vaak bijstellingen nodig zijn in de reguliere investeringen. Dit lijkt het gevolg van een zeker planningsoptimisme, getriggerd door de wijze van begroten. Hierdoor is de begroting van het waterschap regelmatig wat te hoog. Hij vraagt of het college de mogelijkheden wil verkennen om zo te begroten dat planningsoptimisme wordt voorkomen. De heer <u>A.E. Jansen</u> (AWP) vraagt waarom de raming naar beneden wordt bijgesteld. Hij ziet daar het nut niet van in.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en

Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 11 oktober 2016

De heer Reerink (PvdA) waardeert het stuk. Op pagina 1 leest hij dat de reguliere investeringen afnemen met 2,25 miljoen euro. Hij vraagt of het effect op de resultaten navenant is. Op pagina 1 staan voorts de extra zekerheden genoemd die de aannemer bij het project rwzi vraagt. Daarop vraagt hij een nadere toelichting. Het hoogheemraadschap neemt veel grote projecten op zich. Spreker wil weten in hoeverre dit het reguliere werk schaadt. Bij de jaarschijf op pagina 2 staat dat synergie nadelen kan opleveren. Dat roept vragen op. Meestal leidt synergie immers tot financieel voordeel.

Mevrouw Varenhorst (VVD) zegt dat haar fractie zich in het voorstel kan vinden. Naar verhouding wordt een groot deel van de middelen aangewend voor grote projecten. Ook de VVD wil weten in hoeverre dat ten koste gaat van reguliere werkzaamheden.

De heer Verweij (ChristenUnie) geeft complimenten over het stuk en de technische toelichting daarop. Hem zijn echter de financiële consequenties van de wijziging voor de komende jaren niet duidelijk. Netto is sprake van 5 miljoen euro extra aan investeringen. Aframing van investeringen voor lopende projecten geschiedt vermoedelijk omdat ze uitlopen, maar ook de consequentie daarvan wordt niet duidelijk. In de burap staat dat de jaarschijf voor 2016 volgens de prognose voor 112% wordt uitgeput, zonder rekening te houden met de tweede begrotingswijziging. Spreker vraagt wat het uitputtingspercentage is inclusief de begrotingswijziging.

De heer Van Os (SGP) sluit zich aan bij voorgaande vragenstellers. Ook zijn fractie steunt het voorstel.

Mevrouw Leenders (WN) heeft dezelfde vragen over de consequenties van het aangaan van grote projecten en de uitputting van 112%. De extra zekerheden die de aannemer van de rwzi eist, vergen een bijraming van 7 miljoen euro. WN hoort graag waar deze zekerheden uit bestaan. Voor het overige is de fractie akkoord met de voorgestelde begrotingswijziging.

De burap is ter kennisgeving bedoeld, maar is voor het algemeen bestuur een belangrijk instrument. De rapportagekleur bij activiteiten in verband met de gebiedsgerichte verbetering van het watersysteem is vaak oranje. De oorzaak daarvan is veelal dat de samenwerking met partners niet goed verloopt. Dat roept de vraag op of het procesmanagement bij het waterschap op orde is.

De heer Van der Kruk (PvdD) wil weten op welke manier richting opdrachtnemers beter gestuurd kan worden op investeringen, zodat verschuivingen in de tijd voorkomen kunnen worden. Grote verschuivingen in investeringen kunnen immers ook leiden tot grotere rentegevoeligheden. Uit de burap blijkt dat de Kansenspot wateropgave niet volledig is besteed. Spreker wil weten wat daarvan de oorzaak is. In de burap staat op pagina 10 een tabel over het uitputtingspercentage. Het is prettig als in het vervolg uit het stuk duidelijk wordt wat het percentage is zonder en met begrotingswijziging.

De heer Verkaik (W@I) leest in de burap onder punt 7 dat het uit productie nemen van de vergistingsinstallatie 200.000 euro kost. Hij vraagt of dat alleen extra stroomkosten zijn. Onder punt 10 worden meerkosten genoemd voor de rwzi. W@I vraagt zich af of deze meerkosten niet konden worden voorzien en voor hoeveel jaren ze van toepassing zijn. Wat betreft het maatregelenpakket voor groenblauwe diensten valt 250.000 euro vrij. Het lijkt daardoor of er helemaal geen maatregelen zijn getroffen. Kosten en opbrengsten voor de muskusrattenbestrijding zijn beide 10 miljoen euro. Spreker vraagt daarop een toelichting.

De heer Valk (CDA) voegt zich bij de vergadering.

Beantwoording

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en

Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 11 oktober 2016

De heer De Jong zal zijn antwoord zo beleidsmatig mogelijk invullen. Een aantal technische vragen is al in de technische bijeenkomst aan bod gekomen of vooraf schriftelijk beantwoord.

De auditcommissie heeft in haar advies bij de begroting al melding gemaakt van enig planningsoptimisme en geadviseerd te onderzoeken in hoeverre de systematiek kan worden aangepast. Een nieuwe methode zou vooral moeten worden ingestoken vanuit instrumenten om meer op projecten te kunnen sturen en toetsen. De discussie hierover zal met de auditcommissie worden uitgediept.

Waar sprake is van aframing, kan dat verschillende oorzaken hebben, zoals een aanbestedingsvoordeel of uitstel. Het is dus niet altijd zo dat bij aframing het resultaat niet behaald is. Voor de rwzi is een investering van 7 miljoen euro in de tijd naar voren geschoven. Rente en aflossing voor projecten worden altijd geactiveerd in het jaar nadat het project is afgerond. Daardoor heeft het verschuiven van de 7 miljoen euro nu geen consequenties. Veranderde liquiditeitsbehoeften kunnen eventueel rente-effecten hebben.

Het waterschap is eigenaar van het programma voor muskusrattenbestrijding. Dat betekent dat het de bijdragen van alle deelnemers ontvangt. In het totaalbedrag van 10 miljoen euro is ook de eigen bijdrage van circa 3 miljoen euro inbegrepen.

De heer De Groot zegt dat de rwzi al ter sprake is gekomen in het technisch overleg. In bijlage 4 wordt meer toelichting gegeven. De aannemer heeft een aantal extra zekerheden gevraagd. In plaats van een bankgarantie van 2,5 miljoen euro is gevraagd om een zekerheidstelling van 10 miljoen euro. Daarnaast is een voorziening van 2 miljoen euro getroffen voor de beheersituatie in jaar 6 tot en met 10. De extra stroomkosten van 500.000 euro voor de rwzi waren niet voorzien. De vergistingsinstallatie wordt nu leeggepompt. Daarmee kan geen stroom meer worden opgewekt. Hiermee wordt rekening gehouden in de begrotingen voor de komende jaren.

De heer Poelmann zegt dat het gewone werk op peil blijft, ondanks het aangaan van grote projecten. In de komende tien jaar worden de investeringen echter verdubbeld en dat is een serieuze managementuitdaging. Het waterschap zal de continuïteit van deze investeringen bewaken en trekt zo nodig extra capaciteit aan. De dijkgraaf merkt op dat de investering in de rwzi in de uitvoerende fase terecht is gekomen. Dat betekent dat het project nu minder inspanning vergt van de eigen organisatie en meer van de aannemer. Uren in extra projecten moeten goed worden geregistreerd, zodat kosten op de juiste plek worden toebedeeld. Zo kan op de juiste manier eventueel extra inhuur plaatsvinden.

Tweede termijn

Mevrouw Leenders (WN) zegt nogmaals dat de burap voor haar een belangrijk instrument is. Zij dringt aan op zorgvuldige behandeling daarvan. Spreekster wil weten hoe processen gemonitord worden en hoe het algemeen bestuur daarop kan sturen. Eventueel kan deze vraag schriftelijk beantwoord worden.

De heer Reerink (PvdA) vraagt het college om de extra zekerheidstelling aan de aannemer schriftelijk toe te lichten voorafgaand aan de behandeling in de vergadering van het algemeen bestuur.

Mevrouw Varenhorst (VVD) sluit zich aan bij de vraag van mevrouw Leenders.

Beantwoording

De heer De Jong zegt dat de financiële voortgang van investeringen in de jaarschijven is getoond. Hij kan zich voorstellen dat het algemeen bestuur andere parameters gepresenteerd wil zien, over alle PI's die geformuleerd zijn. Het algemeen bestuur zou daarop ook moeten kunnen sturen. Samen met de auditcommissie zal hij werken aan een geschikte rapportagevorm.

De heer Poelmann zegt dat de burap zelf al voor dit doeleinde gebruikt wordt. Het stuk is niet alleen voor het algemeen bestuur bedoeld, maar wordt ook in de organisatie

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 11 oktober 2016

		gebruikt. Het management stuurt onder meer op basis van de kleurenrapportage in dit document. De heer <u>Van Os</u> (SGP) zegt dat de auditcommissie zich hier nog nader over zal buigen en met een afgewogen advies aan het algemeen bestuur komt. Het algemeen bestuur wacht dit advies af. De vergadering stemt in met doorgeleiding van het voorstel naar de algemene bestuursvergadering. Het stuk zal als hamerstuk worden behandeld.
3.2	Ontwerpbegroting 2017	De heer <u>De Jong</u> licht vooraf toe dat het e-magazine één omissie bevat. Onder het hoofdstuk Beperken gevolgen klimaatverandering, vierde alinea, wordt de zin "In 2017 is 50.000 euro beschikbaar om kansen op dit gebied te ondersteunen" geschrapt. In de versie die ter besluitvorming aan het algemeen bestuur wordt verstrekt, komt de zin niet meer voor. De heer <u>Van Os</u> (SGP) heeft in de technische bespreking al melding gemaakt van de adviezen en bevindingen van de auditcommissie. De stukken in het kader van de planning- en controlcyclus zijn door de auditcommissie op 29 september beoordeeld, ter voorbereiding op behandeling ervan in het algemeen bestuur van 9 november. Het advies van de auditcommissie wordt niet door het algemeen bestuur vastgesteld. De algemene conclusie van de commissie bij de 2^e begrotingswijziging en de ontwerpbegroting 2017 is dat de voorstellen technisch en inhoudelijk deugdelijk zijn opgesteld en dat de organisatie en het college in control zijn. De omvang van de investering in de rwzi is voor het waterschap hoog en ambitieus. Monitoring van de investeringsuitgaven wordt dan ook steeds belangrijker. Advies van de auditcommissie is voorts om de begroting per thema te behandelen, zoals ook genoemd in het bestuursvoorstel. Over reserves, voorzieningen en weerstandsvermogen, en planning voor wijziging van de kostentoedeling is met het college van gedachten gewisseld. De auditcommissie kan instemmen met de voorgestelde behandelwijze van deze onderwerpen, maar geeft daarover nog geen inhoudelijk advies. Algemene behandeling <i>Eerste termijn</i> De heer <u>Travaille</u> (PvdD) leest op pagina 3 dat in 2016 een bedrag van 2,1 miljoen euro overblijft ten opzichte van de begroting. Voorgesteld wordt om dit bedrag, in lijn met de voorjaarsnota, ten gunste te brengen van de egalisereserves. Dat lijkt een logische keuze, maar het waterschap staat er financieel goed voor, het weerstandsvermogen is op orde, de tarieven zijn redelijk en de rente is laag. De inhoudelijke doelen lopen op een aantal punten echter niet op schema. Liever zou de PvdD daarom zien dat extra middelen worden geïnvesteerd in het alsnog behalen van die doelen, of in een stevigere invulling van het ambitieprogramma. In dat programma staat ook huisvesting als ambitie genoemd, voor een bedrag van 1,3 miljoen euro. Vraag is of dit element daar thuishoort. Spreker constateert dat het hoofdstuk over MVO opnieuw oningevuld is gebleven. Dat is erg jammer. In het hele stuk is de inzet zeer duidelijk, behalve op dit vlak. Hier zouden in ieder geval de meest aansprekende MVO-maatregelen genoemd kunnen worden, ook om ze te kunnen uitdragen naar ingezetenen. De reserves gelieerd aan de groepen ingezetenen en gebouwd zijn intussen behoorlijk opgelopen. De PvdD wil weten wat de betekenis is van reserves die voor een bepaalde groep zijn opgebouwd. Mevrouw <u>Leenders</u> (WN) merkt op dat de technische sessie over de begroting al veel vragen heeft beantwoord. Een aantal vragen resteert nog. De uitgaven voor de ambtelijke organisatie zullen weer stijgen. Dat is in lijn met de investeringsopgave. Op pagina 41 wordt gesproken over de opwaartse druk in de organisatie. Vraag is waar wat dat betreft de grens ligt en waar de organisatie nu staat. WN vraagt naar de stand van zaken

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en

Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 11 oktober 2016

rondom AQUON en of daarvoor nog reserves moeten worden aangehouden. Er is een bescheiden budget voor onderzoeken naar duurzaamheidsmaatregelen. Het college noemt dat duurzaamheid 'verdisconteerd' is in de normale investeringen. Mevrouw Leenders vraagt daarop een toelichting.

De heer Verweij (ChristenUnie) roept in herinnering dat bij de begrotingsbehandeling van een jaar geleden uitgebreid gesproken is over prestatie-indicatoren. Naar aanleiding daarvan is eerst een werkgroep en toen een klankbordgroep van het algemeen bestuur met dit thema aan de slag gegaan. De resultaten van deze inspanningen zouden door het college worden meegenomen bij de begroting voor 2017. Spreker vraagt een update. In het besluit wordt voorgesteld om de begroting vast te stellen. Het moet zeer helder zijn wat daarbij wordt vastgesteld: alleen het bestuursvoorstel of het totale e-magazine. In de begroting wordt bijna 1 miljoen euro meer uitgegeven aan bestuur en organisatie dan in de voorjaarsnota geraamd was. In de programma's Veiligheid en Voldoende water is bijna 800.000 euro minder geraamd dan in de voorjaarsnota. Een toelichting daarbij ontbreekt.

In de begroting is rekening gehouden met een verhoging van de belastingtarieven met 3%. Daarbij wordt toegelicht dat 1,5% bestaat uit inflatiecorrectie en 1,5% wordt doorgevoerd in verband met het streven naar kostendekkendheid van de tarieven. In het afgelopen jaar is echter geen sprake geweest van een inflatiepercentage van 1,5%. In de categorie gebouwd wordt al vele jaren meer geïncasseerd dan begroot. Daardoor is een flinke reserve ontstaan. Per belastingcategorie is een bandbreedte afgesproken. De bandbreedte voor de categorie gebouwd is met de huidige reserve overschreden. De ChristenUnie wil daarom in het algemeen bestuur een voorstel doen om het tarief voor de categorie gebouwd in 2017 naar beneden bij te stellen. Het waterschap heeft een investeringsplafond van 25 miljoen euro afgesproken. Voor 2017 bedragen de investeringen echter 127 miljoen euro. Dat roept de vraag op of het investeringsvolume past bij het meerjarig toekomstperspectief van het waterschap. Het college geeft aan dat er door externe geldstromen en grote projecten maar een beperkte groei is van de formatie. Als steeds meer personeel betaald wordt uit de kredieten, is het verstandig om na te denken over het langjarig perspectief van de formatie.

Mevrouw Varenhorst (VVD) complimenteert het college met de wijze waarop het in deze begroting een anticyclisch beleid voert. Zij vraagt op welke manier de grote projecten van invloed zijn op de verdeling van het budget over de thema's. Zo wordt aan het thema Veiligheid in 2017 ten opzichte van de voorjaarsnota minder uitgegeven. Grote projecten brengen, zeker voor een organisatie van deze relatief beperkte omvang, grote risico's mee. Het getuigt van prudent beleid dat een hoge risicofactor wordt aangehouden. Het college geeft in zijn toelichting aan dat een risicofactor van 2,5 in 2015 al uitstekend was. In de begroting voor 2017 is een factor van 3,47 bereikt. De vraag van de VVD-fractie is wat voor het college de streeffactor is, welke factor door andere waterschappen wordt gehanteerd en welke factor de Unie van Waterschappen aanhoudt. Al eerder is geconstateerd dat de tarieven niet kostendekkend zijn. Dat blijkt nog steeds zo te zijn. Het college zou deze situatie onderzoeken. Spreekster vraagt een toelichting.

De heer Reerink (PvdA) noemt de begroting solide. Inhoudelijk ziet deze er goed uit. De tariefstelling is in lijn met de coalitieafspraken. De vraag blijft of de organisatie de benoemde grote projecten ook aan zal kunnen. Daarbij hoort ook de vraag in hoeverre het waterschap bij die projecten risicodragend is. Dat blijkt onvoldoende uit de risicoparagraaf. De PvdA sluit zich aan bij eerdere vragen over verschillen tussen de voorjaarsnota en begroting. De fractie kan zich vinden in de ambities op pagina 13, maar vindt wel dat ze voorafgaand aan uitvoering eerst aan het algemeen bestuur moeten worden voorgelegd. Vooraf heeft de PvdA al diverse vragen gesteld. De antwoorden daarvan zullen nog in het definitieve stuk verwerkt moeten worden. De PvdA vindt de leesbaarheid van het e-magazine beperkt, maar zal dit punt agenderen voor het fractievoorzittersoverleg.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en

Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 11 oktober 2016

De heer Valk (CDA) constateert dat de begroting in lijn is met het coalitieakkoord en in balans is. Er is 100.000 euro vrijgemaakt voor blauwe burgerinitiatieven. Spreker wil weten of al initiatieven zijn aangemeld.

De heer A.E. Jansen (AWP) waardeert de begroting en de presentatie ervan. Hij vraagt zich af waarom de benaming 'gezond water' is gekozen voor een van de thema's. 'Kwaliteit van water' lijkt hem geschikter. De organisatie werkt planmatig en vanuit bepaalde activiteiten, maar wordt nu geconfronteerd met een aantal grote projecten. Spreker is benieuwd of het zal lukken deze op een goede manier in te bedden in de huidige organisatiestructuur. In dat kader wil hij ook weten of voor de drie grote projecten een risicoanalyse wordt uitgevoerd, inclusief een overzicht van mogelijke maatregelen en bijbehorende kosten.

De heer Kooy (LNE) waardeert toezending van de verschillende stukken, maar vraagt het college om na te denken over samenvoeging van alle informatie in één stuk. LNE is erg tevreden met de begroting. De organisatie is financieel gezond, voert gezond financieel beleid, is in control en in staat om de verplichte taken te vervullen. De fractie steunt het voorzichtige beleid van het college. Het is belangrijk nu eerst reserves aan te vullen en dan pas na te denken over invulling van bijvoorbeeld MVO-beleid. Spreker sluit zich aan bij de gestelde vragen over risicobeheersing.

De heer Verkaik (W@I) sluit zich aan bij de complimenten over de begroting in algemene zin.

Beantwoording

De heer De Jong geeft aan dat er inderdaad een verschil van ongeveer 2,1 miljoen euro is tussen de voorjaarsnota en de begroting. Dit komt met name door de rentecomponent en het afsluiten van een aantal nieuwe leningen. De effecten daarvan worden nu zichtbaar. Het college kiest er wat betreft overgebleven middelen voor om de vooraf gestelde kaders voor beleid te blijven hanteren en egalisereserves op peil te brengen. Wat dat betreft is er nog een aantal belangrijke opgaven. Het college heeft bijvoorbeeld de opdracht van het algemeen bestuur om de vijfde tarieftrap op het gebied van de zuiveringen in 2019 zo klein mogelijk te laten zijn. Daarnaast is er het streven naar kostendekkendheid van de watersysteemheffing. In deze begroting wordt dat doel nog niet gerealiseerd en moeten weer miljoenen aan de egalisereserves worden onttrokken. De discussie over nieuw beleid wordt bovendien altijd bij de voorjaarsnota gevoerd: dan worden nieuwe impulsen afgesproken, die in de volgende begroting worden verwerkt. In de aanloop naar de voorjaarsnota wordt in kaart gebracht hoeveel financiële ruimte er is voor beleidsambities. Daarbij houdt het college de norm aan om tarieven in de komende jaren met 1,5% te laten stijgen, plus inflatiecorrectie. Ambities bovenop de gevonden financiële ruimte moeten vergezeld gaan van een dekkingsvoorstel. In de tabel met ambities wordt ook huisvesting genoemd, waarbij het gaat om ambities die om ruimte vragen. De nieuwbouw van het hoofdkantoor en die van de buitendiensten zijn daarin ondergebracht.

De reserve watersysteem is in vier componenten opgedeeld. De huidige kostentoedelingsverordening regelt dat gelden die uit een categorie worden opgebracht ook voor die categorie beschikbaar blijven. De categorie gebouwd heeft een grote reserve, maar daar wordt ook in 2017 geld aan onttrokken in verband met het ontbreken van kostendekkende tarieven. Daarom is het niet verstandig om die reserve nu voor andere doelen aan te spreken.

Een werkgroep heeft zich al beziggehouden met de prestatie-indicatoren. De resultaten van de werkgroep zijn in de begroting verwerkt bij het thema Gezond water. Samen met de klankbordgroep uit het algemeen bestuur worden nog meer kpi's gepresenteerd. Het besluit dat aan het algemeen bestuur wordt gevraagd, is om de begroting vast te stellen inclusief het e-magazine.

Het is zo dat het waterschap een aantal grote projecten aangaat. Toch denkt het college dat de totale investeringen van 127 miljoen euro passen bij de omvang van de organisatie. Eerder is inderdaad gesproken over een meerjarenperspectief bij de

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en

Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 11 oktober 2016

begroting. Daar wordt op dit moment aan gewerkt. De grote projecten hebben vrijwel allemaal betrekking op het watersysteem. Op dit moment wordt een nota opgesteld met daarin een meerjarenperspectief voor investeringen en exploitatie.

Risicomanagement bij het hoogheemraadschap geschiedt op professionele wijze. Vanuit projectbeheersing wordt periodiek een risicoanalyse van alle projecten gemaakt. Bij de begroting van projecten worden per onderdeel én projectoverstijgend posten onvoorzien opgesteld. Organisatiebreed wordt de NARIS-methode gebruikt. Dat betekent dat alle bedrijfsonderdelen periodiek onderworpen worden aan een risicoanalyse. Risico's worden daarbij gekwantificeerd en kansen dat bepaalde risico's zich voordoen, worden expliciet gemaakt. De resultaten van deze methode zijn ook in de begroting verwerkt. Het risicocijfer van het waterschap is met 3,47 robuust. In vergelijking met anderen is dit cijfer laag. Niet alle waterschappen gebruiken echter dezelfde grondige methode, zodat de cijfers niet vergelijkbaar zijn. In risicomanagement wordt bij het waterschap flink geïnvesteerd, maar gezien het aantal grote projecten is dat ook noodzakelijk.

Bij het KWA-project heeft het waterschap van het Rijk een totaalbedrag van 40 miljoen euro ontvangen. Gaandeweg het project wordt adaptief gemonitord of het resultaat ook voor het verstrekte bedrag behaald kan worden. Zodra blijkt dat dat niet het geval is, moet worden besloten of de ambities naar beneden moeten worden bijgesteld of extra geld nodig is. Hoe dan ook wordt hieraan vanuit het waterschap geen extra geld besteed.

Antwoorden op vragen van de PvdA in de technische ronde worden waar mogelijk nog in het stuk verwerkt, voorafgaand aan besluitvorming in het algemeen bestuur.

De heer Beugelink zegt dat het invullen van de MVO-paragraaf inderdaad nog op zich laat wachten. De duurzaamheidsagenda is in voorbereiding en gaat nu het bestuurlijke traject in. Daarin is voor grond-, weg- en waterwerken een methodiek ontwikkeld voor aanbesteding en uitvoering. Er is al een pilot mee gedaan. Energie is een ander groot thema. Door het wegvallen van de vergistingsinstallatie in Utrecht wordt een groot tekort opgelopen in de hoeveelheid energieopwekking. Dat staat in contrast met de energieneutraliteit die de Unie van Waterschappen voor 2030 heeft afgesproken namens alle waterschappen en vraagt grote inspanningen of zelfs onconventionele maatregelen. In de begroting is 50.000 euro gereserveerd voor onderzoek naar duurzaamheidsmaatregelen. De bedoeling is dat het onderwerp duurzaamheid in projectopgaven wordt verinnerlijkt. Mogelijk is er een aantal projecten waarin hiervoor nog een aparte post wordt opgenomen.

Het is niet meer te verwachten dat het bij AQUON tot een uittreding komt. Het waterschap Hollandse Delta heeft zijn meetvraag naar beneden geschroefd ten opzichte van de oorspronkelijke opgave. Volgens de regels moet 75% van de kosten die daarmee gemoeid zijn alsnog worden betaald. Hollandse Delta leek daartoe echter niet langer bereid. Binnenkort vindt een vergadering plaats van het algemeen bestuur van AQUON, waarin een compromisvoorstel voorligt.

Er is al voor 2016 100.000 euro beschikbaar gesteld voor burgerinitiatieven voor blauwgroene diensten in aanvulling op het waterbeheerplan. Een subsidieregeling moet burgers zo meer bewust maken van water. Insteek is dat de regeling laagdrempelig wordt en niet te veel eisen stelt aan het indienen van plannen. De bijbehorende verordening gaat dit najaar in. Er zijn nog geen initiatieven gemeld.

Het college staat achter de keuze voor de benaming 'Gezond water' als een van de thema's.

De heer Poelmann zegt in antwoord op de vraag van de VVD dat de formatie van het waterschap niet ruim is, mede vanwege een grote bezuinigingsslag van circa 11 miljoen euro. De organisatie is daar goed mee omgegaan. In vergelijking met andere waterschappen staat dit waterschap onderaan in de benchmark. Dat blijkt ook uit enkele paragrafen uit het hoofdstuk Bestuur, middelen en maatschappij. In de toekomst wordt een gematigde opwaartse druk verwacht en wordt ingezet op samenwerking met anderen. De projecten KWA-plus en dijkversterking in Centraal Holland zijn daar goede voorbeelden van. In de strategie wordt juist voorkomen dat bij het afronden van projecten een overvloed aan personeel resteert. Met het project KWA-plus lost het waterschap

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en

Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 11 oktober 2016

samen met Hoogheemraadschap Rijnland in feite een probleem van het Rijk op. Het bedrag van 40 miljoen euro dat daarvoor beschikbaar is gesteld, is de limiet: het project mag niet betaald worden door de ingezetenen van dit waterschap.

Tweede termijn

De heer Reerink (PvdA) benadrukt dat bij grote projecten niet alleen kwalitatief goed personeel beschikbaar moet zijn, maar ook simpelweg genoeg personeel. Hij waarschuwt voor een situatie waarin het Rijk niet over de brug komt als de KWA niet voor het toegezegde bedrag gerealiseerd kan worden. Bij MVO-beleid moet social return ook worden meegenomen, inclusief het bieden van stagemogelijkheden. Nogmaals vraagt hij of geformuleerde ambities voorafgaand aan uitvoering nog aan het algemeen bestuur worden voorgelegd.

Mevrouw Varenhorst (VVD) vraagt of het meetsysteem bij de waterschappen voor de risicodekkingsfactor hetzelfde is. Anders heeft een vergelijking van deze getallen geen zin. De VVD vindt een factor van 3,47 aan de hoge kant.

De heer Verweij (ChristenUnie) heeft vernomen dat het college uiteindelijk zal voorstellen om de schotten in de bestemmingsreserves tussen de categorieën te schrappen. Juist daarom vindt de fractie het belangrijk om nu inzicht te hebben in de herkomst van de gelden. Spreker zal daartoe zelf een aanzet doen.

De heer Valk (CDA) suggereert om een themabijeenkomst risicomanagement te organiseren, zowel voor de organisatie als geheel als op projectbasis.

De heer A.E. Jansen (AWP) steunt deze suggestie. Hij vraagt zich af of het projectmanagement in de huidige organisatie-inrichting voldoende bevoegdheden heeft en er geen schuring optreedt met hiërarchische bevoegdheden in de gewone lijn.

De heer Travaille (PvdD) waardeert het antwoord van de portefeuillehouder wat betreft de besteding van de overgebleven middelen, maar hoopt tegelijkertijd dat er ruimte blijft voor de invulling van belangrijke ambities op het moment dat dat kan en wenselijk is. Hij vraagt het college om de zojuist gegeven mondelinge toelichting op het MVO-beleid aan het stuk toe te voegen. In de technische behandeling is discussie geweest over de kostentoedeling en de conclusies van de commissie-Klavers. Het is wenselijk dat het algemeen bestuur nog in 2016 verder spreekt over de wijze waarop besluitvorming over de kostentoedeling moet plaatsvinden.

De heer G.J.P. Jansen (WN) vraagt hoe het college het algemeen bestuur in het komende jaar op de hoogte houdt van de monitoring van de investeringsopgave. De burap is daarvoor onvoldoende.

De heer Van Os (SGP) vindt het belangrijk dat het waterschap voldoende reserves heeft.

Beantwoording

De heer De Jong zegt dat enkele waterschappen inderdaad andere methodes hanteren voor het berekenen van hun risicofactoren. De accountant let scherp op de hoogte van het weerstandsvermogen van het waterschap. Het sluit daarbij aan bij wat in gemeenteland gebruikelijk is: de NARIS-methodiek. De portefeuillehouder neemt de suggestie over om een themabijeenkomst over risicomanagement te organiseren. De overgebleven middelen zijn geen 'leuke meevaller', maar een voorzien overschot dat nodig is voor de aangroei van het weerstandsvermogen. De auditcommissie komt nog met een advies over de discussie over de kostentoedeling. Het rapport van de commissie-Klavers wordt nog verwacht, plus de bijbehorende voorstellen van het nieuwe kabinet. Een nieuwe methode moet op 1 januari 2018 operationeel zijn. Dat betekent dat de wijzigingsprocedure eind 2016 in gang moet worden gezet. Begin 2017 zal, in overleg met de auditcommissie, een procedurevoorstel aan het algemeen bestuur worden

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en

Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 11 oktober 2016

	voorgelegd. Landelijke ontwikkelingen kunnen de wijze waarop de methodiek wordt ingestoken eventueel beïnvloeden. Over de voortgang van de rwzi worden al periodieke rapportages aan het algemeen bestuur verstrekt, volgens afspraak. Ook kaders voor de langere termijn voor diverse beleidsterreinen worden aan het algemeen bestuur voorgelegd. De middelen in de begroting zijn al aan deze terreinen toebedeeld, maar ze komen stuk voor stuk terug in het algemeen bestuur voor ze worden uitgevoerd. De heer <u>Beugelink</u> zegt dat social return volwaardig wordt meegenomen in de duurzaamheidsagenda. Stagemogelijkheden zijn al in de tekst van het e-magazine opgenomen. De heer <u>Reerink</u> (PvdA) erkent dat stages genoemd worden, maar alleen in het kader van het personeelsbeleid. Het gaat hem om stages vanuit het perspectief van social return, voor lager geschoolden die niet gemakkelijk elders een plek vinden. In die zin hoort het onderwerp thuis bij MVO. De heer <u>Beugelink</u> zegt toe dat hij het thema als zodanig zal verwerken. De heer <u>Poelmann</u> zegt dat er in geen geval sprake is van schuring tussen projectorganisatie en ambtelijke leiding. De organisatie is plat ingericht en de samenwerking is harmonieus. <i>Thematische bespreking</i> De heer <u>Travaille</u> (PvdD) weet dat op 30 september jl. de tussenresultaten van een in 2013 gestarte veldproef met muskusrattenbestrijding gereed waren. Hij wil weten wanneer deze resultaten beschikbaar zijn en behandeld worden. Wat betreft het thema Gezond water staat in het e-magazine dat de impulsregeling Waterkwaliteit stedelijk water ook van toepassing wordt voor wateroverlast in landelijk gebied. Een dergelijke verbreding mag echter niet ten koste gaan van de waterkwaliteit in de stad. Uit een recent nieuwsbericht blijkt dat een kwart van alle grondwateren een te hoog gehalte aan bestrijdingsmiddelen heeft. De PvdD wil weten wat het waterschap met die boodschap kan. De heer <u>Verweij</u> (ChristenUnie) merkt op dat in de begroting de kaders uit de voorjaarsnota worden uitgewerkt. Er zijn echter een paar thema's die in 2017 onderbelicht blijven, zoals de kwaliteit van stedelijk water. De budgetten die daarvoor waren aangewezen, worden nu deels ook gebruikt voor de analyse van piekbuien in landelijk en stedelijk gebied. Dat is niet in lijn met het besluit bij de voorjaarsnota. Voor de analyse van piekbuien moet extra budget worden gevonden. Ook de aanpak voor medicijnresten in het oppervlaktewater, anticipatie op de klimaatverandering en het vergroten van waterbewustzijn bij burgers zijn thema's die in de begroting meer nadruk moeten krijgen. De heer <u>Reerink</u> (PvdA) vraagt een toelichting op het pilotproject Aquafarm. Eventueel kan die na de vergadering volgen. Naar WINNET is slechts een kleine verwijzing opgenomen, terwijl het belang ervan erg groot is. Ook hierover ontvangt de PvdA graag meer informatie. De heer <u>Kupers</u> (LNE) vraagt of het bestuur iets kan zeggen over huisvestingsplannen voor 2017 en welke effecten deze hebben op de begroting. <i>Thematische beantwoording</i> <i>Financiën</i> De heer <u>De Jong</u> zegt wat betreft die laatste vraag dat de huisvestingscomponenten verwerkt zijn als voorzien bij de voorjaarsnota. <i>Waterveiligheid</i>
--	--

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en

Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 11 oktober 2016

De heer Poelmann zegt dat de resultaten van de veldproef voor muskusrattenbestrijding uiterlijk op korte termijn beschikbaar komen. Daar wordt ook het standpunt van de landelijke commissie Muskusrattenbestrijding bij gevoegd. De echte discussie vindt pas over twee jaar plaats, na afronding van het project.

Gezond water

De heer Jansen op de Haar zegt dat de derde bestuursinformatiebrief van 2016 al de nodige informatie over Aquafarm bevat. Het gaat hierbij om een innovatieve zuiveringsmethode waarbij grondstoffen kunnen worden teruggewonnen uit afvalwater. Het algemeen bestuur wordt ook meer in algemene zin op de hoogte gehouden van ontwikkelingen op dit gebied. In WINNET is men bezig met de manier waarop gemeenten en waterschappen samenwerken op het gebied van de afvalwaterketen. Het thema klimaatadaptatie wordt ondergebracht in het programmabureau WINNET. Het algemeen bestuur ontvangt hierover nog nadere informatie. In de vierde bestuursinformatiebrief 2016 staat al het een en ander over de organisatie van WINNET.

Portefeuillehouder De Jong is bezig met het opnieuw opstellen van de impulsregeling Kwaliteit in de stad. De opmerking dat er niet te weinig aandacht naar de stad mag gaan, heeft de aandacht van het college. Stedelijk water krijgt de volle aandacht, ook binnen WINNET.

De heer Verweij (ChristenUnie) verwijst naar de tekst in de begroting waarin letterlijk staat dat de middelen voor gezond water in de stad ook worden ingezet voor onderzoeken en analyses van piekbuien in landelijk en stedelijk gebied. Dat is iets anders dan bij de voorjaarsnota werd afgesproken. Wat betreft de aanpak van medicijnresten moet een duidelijkere ambitie geformuleerd worden.

De heer De Jong zegt dat nu al 75.000 euro gebudgetteerd is voor onderzoek naar de aanpak van medicijnresten en communicatie aan de doelgroepen die hierop invloed kunnen uitoefenen. Dat is ook in de burap genoemd.

De heer Beugelink zegt wat betreft de besmetting van het grondwater met bestrijdingsmiddelen dat het waterschap niet de kwaliteit van het grondwater beheert. Die taak is aan de provincie.

Bestuur, middelen en financiën

De heer Poelmann zegt dat in het programma De organisatie aan het werk het onderdeel Huisvesting is opgenomen. Daarin staat beschreven hoe de visie op huisvesting gedeeld wordt met het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur is al geconsulteerd om mee te denken over dit onderwerp wat betreft het nieuwe kantoor. In december wordt opnieuw een kredietaanvraag aan het algemeen bestuur voorgelegd, gelet op de vele nieuwe ontwikkelingen in de afgelopen twee jaren.

Voor de vergadering stelde de PvdA een vraag over ICT-beveiliging. In de begroting staat onder het kopje Digitalisering en informatieveiligheid al het een en ander beschreven. Het waterschap zorgt ervoor dat het voldoet aan de zogenaamde 'baseline informatiebeveiliging waterschappen'. Daarnaast wordt gewerkt aan bewustwording, kennis en techniek. Inmiddels heeft het waterschap een professioneel hacker in dienst die de ICT-bescherming onder de loep neemt. Ook zijn er lunchsessies en is er een computer emergency response team watermanagement, dat ook landelijk wordt ingezet. De beoordeling van de ICT-veiligheid was roodgekleurd, maar is nu oranje. Er is nauwe samenwerking met het waterschap Vallei en Veluwe, waarmee ook de hardware wordt gedeeld. De samenwerking bevalt goed.

De heer Reerink (PvdA) vindt de beantwoording op het punt van ICT-veiligheid te weinig concreet. Hij dringt aan op een toets of nadere beschrijving.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en

Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 11 oktober 2016

		De heer <u>Verweij</u> (ChristenUnie) roept op om vooraf helderheid te verschaffen over de wijze waarop de begrotingsbehandeling zal verlopen. Ook vraagt hij wijzigingen in de nu voorgelegde stukken inzichtelijk te maken. Het college zegt dit toe. De vergadering stemt in met doorgeleiding van de voorjaarsnota als bespreekpunt naar de algemene bestuursvergadering.
4. Stukken ter consultering		
		<i>Er zijn voor deze vergadering geen stukken ter consultering.</i>
5. Informerend deel		
5.1	Mededelingen	<i>Er zijn geen mededelingen.</i>
5.2	Ingekomen stukken	De heer <u>De Jong</u> zegt dat alle ingekomen stukken als achtergrondinformatie bij de begroting zijn verstrekt, volgend op het technisch overleg. In die zin maken ze deel uit van de beraadslaging. De heer <u>Poelmann</u> zegt dat het boek Wild van water, de kunst van het genieten voor iedereen beschikbaar is. Het is de catalogus van de tentoonstelling die op dit moment in het Zuiderzeemuseum gehouden wordt.
6. Rondvraag		
		De heer <u>Reerink</u> (PvdA) weet dat een nieuwe directeur is aangetreden bij de Nederlandse Waterschapsbank. Hij wil weten welk salaris hij ontvangt. Er is een Europese richtlijn van kracht geworden, die stelt dat exoten niet in openbaar water mogen worden vrijgelaten. De richtlijn gaat op 1 januari 2017 in. De PvdA wil weten hoe het waterschap hier bekendheid aan geeft. Tot slot vraagt spreker of er wat betreft de korrels op kunstgrasvelden risico's zijn waar het waterschap iets mee doet. De heer <u>Poelmann</u> zegt dat een renumeratiecommissie vanuit de aandeelhouders zich heeft beziggehouden met het salarisniveau van de directeur van de Nederlandse Waterschapsbank. Zijn salaris bedraagt 272.000 euro per jaar. De heer <u>Reerink</u> (PvdA) zal op dit punt nader terugkomen. De heer <u>De Jong</u> zegt dat exoten al langer aandacht krijgen. In samenwerking met gemeenten zijn er met name in het westelijk deel van het gebied al acties om exoten te ruimen. Het is belangrijk om daarbij voor goede communicatie te zorgen. In dat kader zijn onder meer krantenartikelen en lessen op scholen aangeboden. De heer <u>Reerink</u> (PvdA) vindt het belangrijk dat duidelijk is dat het vrijlaten van exoten in openbaar water verboden is. De heer <u>Beugelink</u> zegt dat de korrels op kunstgrasvelden gemaakt zijn van gemalen autobanden. Hij vermoedt dat de normale slijtage van autobanden via wegcontact veel meer vervuiling in het water oplevert dan de korrels op de kunstgrasvelden. Op dit moment is hierover echter nog veel onduidelijk. Hij zal het algemeen bestuur op de hoogte houden.
7. Sluiting		
		De <u>voorzitter</u> sluit de vergadering om 22.25 uur.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering
commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 11 oktober 2016

Voor akkoord,
Vergadering van het algemeen bestuur dd 9 november 2016

De secretaris, C.J. Vos